

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din
za inozemstvo 25—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. L.
Tel. št. 22.

Čelje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 25. oktobra.

Teško in glasno je nočjo udarjal na ljubljanskem Gradu plat zvona. Ob železnem mostu, ki vodi čez Gruberjev kanal, je zapel močno pesem rdeči petelin. Z ozirom na izhodišče požara, lago ogroženih poslopj, zlasti pa radi večje zaloge bencina, ki se je nahajala v neposredni bližini pogorišča, je nastala v onem delu našega mesta, ki leži ob južnem in jugozapadnem ravnju Gradu, zelo kritična situacija. Požari v večjih mestih niso nekaj nenavadnega in tudi večji požari preveč ne razburjajo živcev mestnega prebivalstva. Čim se prikažejo na kraju nesreče, katerim je zaupana varnostna požarna straža, nastopi pomirjenje in v prepričanju, da je zaupano vse imetje in eventualno tudi življenje spretni reševalni akciji. Tako je in tako bi moralo biti vsaj po vseh večjih mestih.

V Ljubljani smo bili nočjo po reševalni akciji skrajno neprijetno iznenađeni. Aparat mestnega poklicnega gasilstva, kateremu je izročena skrb za požarno varnost v Ljubljani, je odpoval v taki meri, da smo primorani v interesu široke ljubljanske javnosti izpregovoriti prav resno besedo. Gre tu za življenje in imetje 60.000 prebivalcev, ki imajo pravico zahtevati, da je to po najboljših močeh in po največji možnosti zavarovano. Vsekako ne sme ljubljansko prebivalstvo še nadalje stati v tako obupni neizvestnosti, kakor je bilo ob priliki nočnjega požara, in nikakor ne sme ostati niti v najmanjšem strahu, da se mu lahko vsak trenotek radi nezadostne in nesposobne varnostne požarne organizacije vpepeli imetje.

Ena poglavitnih nalog komunalne politike je predvsem skrb za varnost meščanov pred požari. Priznati moramo, da so ljubljanske javnosti v tem pogledu do najnovejšega časa dokaj na dobrem. Skozi 53 let je vršilo »Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo« svojo socialno nalogo s hvale vredno požrtvovalnostjo in pazljivostjo. Prišla pa je v občinskem svetu ljubljanskem na krmilo klerikalno-komunistična večina, ki je tudi na tem polju pokazala, da je za ljubljansko prebivalstvo prava nesreča.

O ponesrečenih gasilskih akcijah se običajno ne pišejo politični uvodniki. Toda brezvestno igranje z varnostjo ljubljanskega prebivalstva je tipičen primer iz črne knjige one komunalne politike, pod katero vzdihuje Ljubljana že trideset let in znova opozarja, da je mera potrpežljivosti že zdavnaj polna.

Ko se je pred dobrim letom vršila bitka za ljubljanski mestni zastop, se je »Zveza delavnega ljudstva« predstavljal kot odrešitelja Ljubljane. Čele grmade obljub in koristi so obetal volilcem v tej zvezi koalirani klerikalec, komunisti in perifevec. In kaj so dosedaj izpolnili od tega? Kaj lahko pokažejo, da so storili za ljubljansko prebivalstvo?

Na gospodarskem polju si je klerikalno-komunistična večina občinskega sveta le prizadevala, da Ljubljano in njene občane kolosalno obremenji z dolgovi in z novimi davki. Če kje, se je pri našem mestnem gospodarstvu obistinil pregovor, da »šparovec vedno čirovca najde«. Brezvestno in lakomiselno zavravljanje je glavna smer sedanjega režima na mestnem magistratu.

Na prosvetnem polju klerikalno-komunistična večina dosedaj še ni druztega storila, kot da je skušala uničiti to, kar je bilo že preje ustvarjeno in posvečeno napredku.

Kako sramotno je pojmovala svoje prosvetne naloge, dokazuje dejstvo, da je n. pr. 1533 obrtnih vajencev pustila brez vsakega obrtno-nadaljevalnega pouka.

Celo na socialnem polju, ki ga je »Zveza delavnega ljudstva« pred volitvami razglasila za svojo demeno, magistratna večina ni storila niti par odstotkov tega, kar je obetala. In še za to, kar je storila, je na drugi strani tako strašno materijelno obremenila prebivalstvo, da ono opravičeno vprašuje, kam gredo tolike svote denarja in kje je efekt?

Nočjo pa je občinska večina prvič položila sprishevalo o tem, kako zna skrbeti za svojih soomeščanov osebno in imovinsko varnost pred ognjem, skrb, ki stoji in mora stati mestni komunalni politiki pred vsemi drugimi na prvem mestu. Čez štiri milijone stane poklicno gasilstvo mestno občino, ki ga je uvedla magistratna večina. Nočjo smo pa videli, da je ta občinski faktor za nič in videli smo, da nas je obvarovalo velike katastrofe edinele prostovoljno zasilstvo, kateremu gre

Danes se odloča o Reki

MUSSOLINIJEV ODGOVOR PAŠIČU. — BAZA ZA SPORAZUM Z ITALIJO.

Beograd, 25. oktobra. r. Danes se je izvedelo, da je včeraj italijanski odpravnik poslov Summonte izročil odgovor italijanskega min. predsednika Mussolinija na zadnje Pašičevo pismo. O vsebini je bil kralj še sinoči obveščen.

Od vlade pozvani so danes prispeli v Beograd predsednik naše delegacije v paritetni komisiji dr. Rybaf, predsednik posvetovalnega odbora dr. Laginja in dr. Šišić ter so konferirali popoldne s dr. Ninčičem, Gavrilovičem in Nešičem.

Seja min. sveta pod kraljevim predsedništvom se vrši jutri popoldne. Z ozirom na to važno posvetovalje smo izvedeli iz podučnega vira sledeče:

Na jutrišnji seji vlade bi se imelo

sklepiti o zadnjem predlogu Mussolinija, po katerem naj odstopi Jugoslavija Reko Italiji, za odškodnino pa dobi Baroš, Delto in korekturo meje v Kastavščini. Naša vlada namerava sporazum svezati s stalnim sporazumom med Jugoslavijo in Italijo. Ako želi Rim odroči se prokuratora nad državami, ki so nam neprijateljske, izgleda, da mora priti do trajnega sporazuma. Rim bi predvsem moral opustiti podpiranje Bolgarske, Madžarske in Albanije proti nam. V vladnih krogih se veruje, da je to tudi želja Mussolinija. Pojavile pa so se težkoče v italijanski vladi, ki misli, da je danes Italija na vrhuncu svoje moči in da ji ni potrebno dajati koncesij drugim državam.

Parlament zopet na delu

DA SPREJME NOVELO K TROŠARINSKEMU ZAKONU, KI JE BILA DANES V FIN. ODBORU ODOBRENA.

Beograd, 25. oktobra. r. Danes je bila pismenim putem sklicana seja narodne skupščine za jutri popoldne ob 10. Dnevni red je: Volitev odbora za razmejitve občin. Na prihodnjih sejah se naj sprejme zakonski načrt o trošarinah, nakar bo parlament za dalj časa odgođen.

Beograd, 25. oktobra. r. Finančni odbor je pričel danes dopolne podrobno razpravo o izmenah trošarinskega zakona, in sicer v čl. 1., ki govori o dovolitvi odgoditve plačila trošarine industrijskim podjetjem. Dr. Spaho je zahteval, naj se dovolji ta ugodnost tudi manjšim proizvajalcem žganja. Naglašal je, da vladni predlog favorizira samo veliko industrijo, ne ozira pa se na srednjo obrt. Dr. Sečurov se je izrekel proti olajšavam pri plačevanju trošarine za sladkorne tovarne, ki delajo z velikim dobičkom. Olajšava je po njegovem mnenju upravičena samo za pivovarne v prečanskih krajih. V istem smislu je govoril tudi demokrat Agatonović. Finančni minister dr. Stojadinović je branil svojo trošarinsko politiko. Obljubila, da uvede enak način plačevanja trošarine na pivo v celi državi. Odgoditev se bo dovolila samo tam, kjer bo to absolutno potrebno. Radkalec Jeličić se je protivil odgoditvi za sladkorne tovarne. Voja Lazić je predlagal, naj se pogodnost odgoditve plačila do 6 mesecev dovoli samo prečanskim pivovarom. Finančni minister je izjavil, da pivovarne v Srbiji ne bodo uživale te ugodnosti, sladkorne tovarne pa samo tedaj, ako pride sladkorna industrija v krizo. Odklanja vse predloge opozicije.

Pri polimenskem glasovanju je bil čl. 1. sprejet s 17 proti 14 glasovom. Protij je glasoval z opozicijo tudi radikal Jeličić, dočim sta oba džemijetska poslanca in

Nemec dr. Kraft glasovala z večino. Ob 10. popoldne je bila seja zaključena.

Razprava se je popoldne ob 15. nadaljevala. Pri čl. 2. je dr. Krizman (dem.) ugotovil, da bi v smislu ustave ne smel biti sprejet noben zakon, ki bi mogel biti protiven ustavi, a ustava odreja v čl. 116, da morajo biti državne davščine za vso državo enake. Za tem je predlagal, da se trošarina za žganje uvede za vso državo ali pa tudi v prečanskih krajih ukine in ravnatoko specielna 15 odst. trošarina za likerje in rum. Plačevanje trošarine se naj ukine tudi za ono žganje, ki se kuha iz vina in tropin. Trošarina na sladkor in petrolej naj se zniža za polovico. Minister poljoprivrede in vod je nastopil za svobodno trgovino z melaso. Dr. Spaho je zahteval izenačenje trošarin na pivo. Poslanca Žebot in Grgin sta govorila za predlog dr. Krizmana. Finančni minister je obljubil, da se trošarinske pristojbine izenačijo istočasno, ko se uvede enaka davčna zakonodaja. Finančni odbor je odklonil vse predloge opozicije razen predloga dr. Krizmana glede oprostitve plačevanja trošarine na žganje, ki je kuhano iz vina in tropin. Zakon je bil sprejet z 18 proti 12 glasovom. Večina je tudi odbila predlog muslimana dr. Spaha, da stoji zakon v veljavo dne 1. aprila prihodnjega leta in sklenila, da se zakon uveljavi šest dni po objavi v »Službenih Novinah«. Za poročevalca o tem zakonu je večina imenovala Vlajka Kocića, a manjšina Sečurova.

ZAKONODAJNI ODBOR.

Beograd, 25. oktobra. r. Za ponedeljek dopolne je odredena seja zakonodajnega odbora, ki bo začela pretresati zakon o organizaciji sodišč.

Ukinjenje ministrstva za socialno politiko

Beograd, 25. oktobra. r. Danes popoldne od 17. do 21. ure se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bil v posameznosti sprejet zakon o centralni upravi. V smislu tega zakonskega načrta se ukinejo ministrstva za konstituantno, socialno politiko in agrarno reformo ter se njihovi posli izroče drugim ministrstvom. Načrt je zelo obširen. Zakon se izroči Narodni skupščini že v nekaj dneh. Skrajni rok za likvidacijo ministrstva socialne politike je 6 mesecev, za likvidacijo ministrstva agrarne reforme 12 mesecev po preglašenju zakona. Nato je ministrski

svet pretresal zakon o tisku. V ministrskem komiteju, ki se bavi s tem vprašanjem so ministri Trifković, dr. Srškić, dr. Ninčič, dr. Periš in dr. Janjić. Dalje je na ministrski seji finančni minister Stojadinović poročal o delovanju finančnega odbora in izrazil željo, da se začne razprava o državnem proračunu v finančnem odboru že v soboto popoldne. Takrat bo finančni minister imel daljši ekspezo o naši finančni politiki. Koncem seje so govorili o programu jutrišnje seje ministrskega sveta, ki bo predsedoval kralj.

Šnjem okraju je položaj zelo vznemirljiv. Stavka se je razširila po vsem okraju; iz Krakova je odšlo danes samo nekaj tovornih vlakov z živili. Kakor poročajo, se je bilo na današnji železničarski konferenci sklenilo proglati generalno stavko.

Zita na Bavarskem

Dunaj, 25. oktobra. s. Danes se ponovno raznaša vest, da biva bivša cesarica Zita še dalj časa v neki vili blizu Münchena. Na Bavarskem se zbira sedaj vsa evrepska reakcija in Kahr je baje s privoljenjem Pariza trdno odločen, da vzpostavi monarhijo.

Neka monarhistična korespondenca demantira vest o bivanju Zite Habsburg na Bavarskem.

AMNESTIJA V ITALIJI.

Rim, 25. oktobra. l. O priliki obletnice fašistovskega pohoda na Rim bo izdan velik amnestijski ukaz, ki se bo nanašal na vse politične prestopke in zločine, izvršene pred pohodom fašistov na Rim in po nastopu fašistovske vlade.

Pred novo vladino krizo na Nemškem

Berlin, 25. oktobra. s. Vodstvo socialdem. stranke je stavilo vladi 48urni rok, da nastopi proti Bavarski. Če te zahteve ne izpolni, bodo socialno-demokratski ministri izstopili iz vlade. Tudi demokratska stranka se udeležuje tega koraka. Nevarnost desničarskega puča je s tem zopet bližja. Vojni minister dr. Gessler in general v Seock grozita z demisljo. Delavstvo se pripravlja na generalno stavko. Poslanci nemške ljudske stranke se izdali razglas, da soglašajo s politiko Stresemanna in poudarjajo načelo, da mora veljati državna enota in njen ugled pred vsem drugim. Razglas konča z besedami, da naj državna vlada podzvame vse, da poravnava spor z Bavarsko. Tudi socialni demokrati naglašajo v svoji proklamaciji edinstvo države.

Gospodarski položaj Nemčije se je v zadnjih 24 urah zopet poslabšal. Hleb kruha stane 10 milijard. Drž. banka ne more dotiskati potrebnega denarja in so za prvo silo pretiskale bankovce po 5 tisoč mark na 500-milijonske. V Gelsenkirchnu in okolici je prišlo včeraj do ropanja, pri čemer je morala policija večkrat posegati s orožjem. V Hamburgu se je posrečilo policiji komunistični upor udušiti. Državna hramba prodira dalje na Saško. Poročila od tam so jako nezanesljiva. Vsekakor je položaj na Saškem zelo kritičen. Primanjkuje vseh živil in večina prebivalstva se preživlja od podpov. V Porenju je situacija še vedno nejasna. V Wiesbadenu se vrše protiboji s separatisti. Ves dan je čuti živahno streljanje; podrobnosti niso znane. V Mainzju je mestna hiša še v oblasti separatistov. V Bonnu je nemška policija po napornem boju osvojila rotovž. V Trierju so separatisti napravili nov sunek in zasedli več javnih poslopj in tiskarn. V Duisburgu so bili pa občutno poraženi.

V Frankfurtu ob Mainu so se vršile sinoči zaradi ustavitve dela v Adlerjevih tvornicah velike demonstracije, ki so končale s krvavimi spopadi s policijo. Štirje delavci so bili ubiti, 6 ranjenih, 1 policijski stotnik je bil zaboden z nožem v hrbet. Tudi v Hamburgu so se včeraj nadaljevali boji med komunisti na eni in policijo in Reichswehrcevi na drugi strani. Komunisti so skoro po vseh ulicah postavili barikado in izkopali strelske jarko, v katere so postavili mitraljeze. V Gornji Sleziји stavka okoli 50 tisoč rudarjev. V Oppelnu so demonstrantji oplenili skoro vse trgovine z živili. Napadli so tudi policijo z noži in orožjem in je bilo pri spopadu več oseb ubitih in ranjenih. Velike protidraginjske demonstracije se vrše tudi po ostalih mestih Nemčije.

Berlin, 25. oktobra. r. Bavarski vrhovni komandant general Lossow je poslal vsem komandantom Reichswehra brezlično brzojavko, v kateri jih pozivlja, naj odrečejo pokorsčino marksistični vladi v Berlinu, vendar pa so vsi komandanti, razen bavarskih, odgovorili, da ostanejo zvesti državi. Konflikt med Bavarsko in Berlinom se je zaradi tega zopet poostiril.

Berlin, 25. oktobra. j. »Vossische Zeitung« objavlja: Obtok papirnatih mark je znašal 6. oktobra 73.450 bilijonov, dočim se je povišal do 22. oktobra na 480.000 bilijonov.

Frankfurt, 25. oktobra. j. V Fuldi in Caselu je prišlo včeraj do težkih spopadov med delavstvom in policijo.

Berlin, 25. oktobra. j. Funt moko stane danes 400 do 500 milijonov, funt sadja 1.2 do 1.4 milijarde, hleb kruha 10 milijard, funt masla 17 milijard, masti 14.3, margarine 9 do 12, en liter mleka 2.4 milijarde.

Nova evropejska konferenca

Pariz, 25. oktobra. j. Dopsinik »Petit Journala« javlja iz Londona, baje iz dobrega vira, da se vrše med Francijo, Anglijo in ostalimi zavezniki pogajanja, da bi se sklicala meseca novembra konferenca vseh držav, ki so podpisale verzajsko pogodbo. Na konferenci naj bi se rešilo reparacijsko vprašanje, kakor tudi vprašanje medzaveznikskih dolgov.

London, 25. oktobra. j. Min. predsednik Baldwin je imel danes v Plymouthu

ob 7. uri zvečer več kot enourni govor, v katerem je orisal v kratkih potezah zunanje-politični položaj ter naglasil, da zavisi sanacija Evrope sedaj od Francije in Belgije, čo bosta sledili pozivu Anglije in Amerike, da se udeležita gospodarske konference. Izvajal je nadalje, da so brezupne razmere v evropskem gospodarskem življenju kakor tudi zlasti zasedba Poruhra krive brezdelnosti na Angleškem, ki še vedno narašča.

Nova valutna jednota v Avstriji

Dunaj, 25. oktobra. s. Avstrijska narodna banka namerava v kratkem črtati ničle na avstrijskih bankovcih. Številke bi delila za enkrat s tisoč, tako, da bi značil stari tisočak novo valutno enoto. 100 kronski bankovci bi veljali za drobšč. Pozneje bi se izvršila še delitev z 10 tako da bi predstavljalo najmanjšo valutno enoto današnji desetstotokronski bankovci. 100 tisoč kron bi bilo potentakem 10 novih valutnih enot.

Vojaška revolucija na Grškem

Atene, 25. oktobra. l. Razen Peloponeza, ki je popolnoma v rokah upornikov, je že povsod vzpostavil red. Skupine upornikov se nahajajo še v bližini Teb, toda njihova kapitulacija je samo še vprašanje časa. Znatne vladne sile so bile koncentrirane ob korintskem zalivu proti peloponeškim upornikom, ki jih je okoli 25.000. Brodovje je odplulo včeraj v Faleron. Vlada meni, da je tudi princ Nikolaj zapleten v uporniško gibanje in se zato sedaj vsa njegova pošta iz Jugoslavije, kjer se princ nahaja, zapleni in preišče.

Vlada je dala po vseh garnizijah Peloponeza iz zrakovplovov raztresti proklamacije, v katerih poziva častnike in vojake, naj stopijo iz vrst revolucionarjev in naj prestopijo v vladne čete. Trije častniki, ki so pribežali danes ponoči od revolucionarjev v Atene, pripovedujejo o slabem stanju upornih čet. V Atenah in ostalih krajih je bilo aretiranih več generalov in višjih dostojanstvenikov.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 25. oktobra. s. Danes je bilo skoraj ves dan jasno. Temperatura je bila mnogo nad normalo. Na Dunaju je dosegla 24 stopinj. Na Češkoslovaškem je bilo danes oblačno in deževno. V Pragi je znašala temperatura samo 13 stopinj. Napoved za jutri: Oblačno, negotovo, mogoče jasno. Nadnormalna temperatura ostane.

GROMNNA REDUKCIJA URADNISTVA NA RUSKEM.

Berlin, 25. oktobra. s. »Ost Express« poroča, da se vrši na Ruskem ogromna redukcija uradništva. Celokupno število državnih nameščencev bo reducirano za 65 odstot. Od 891 uradnika vsruskega sovjetskega centralnega eksekutivnega odbora jih je bilo odpuščenih 531.

Inozemske borze

25. oktobra.
CURIH: New-York 561, London 25.21, Pariz 32.02, Milan 25.10, Praga 16.60, Budimpešta 0.03, Bukarešta 2.65, Beograd 6.65, Sofija 5.35, Varšava 0.0003, Dunaj 0.007875, avstrijske žigovane krome 0.0079.
TRST: Zagreb 25.90 do 26.30, Dunaj 0.03175 do 0.0325, Praga 66 do 66.40, London 100.25 do 100.45, New-York 22.25 do 22.40, Svica 397 do 400, dinarji 25.90 do 26.30, dolarji 22.20 do 22.35, aK 0.03 do 0.0315, carinski franki 86.25 do 86.75.
DUNAJ: Beograd 818 do 821, Berlin 0.75 do 0.95 (za en milijon), Budimpešta 3.77 do 3.87, Bukarešta 329 do 331, London 318.500 do 319.500, Milan 3144 do 3156, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4137 do 4152, Praga 2100 do 2110, Sofija 678 do 686, Varšava 260 do 300, Curih 12.635 do 12.635; valute: dolarji 70560 do 70960, nemške marke 0.55 do 0.95, levi 656 do 664, funti 316.700 do 318.300, francoski franki 4060 do 4120, lire 3110 do 3130, dinarja 807 do 813, poljske marke 230 do 270, leji 323 do 327, švicarski franki 12.520 do 12.600, češke krome 2077 do 2093, madžarske krome 2.38.
PRAGA: Dunaj 4.65, Berlin 4.90, Rim 156.875, Budimpešta 17.75, Pariz 204.75, London 155.75, New-York 34.50, Curih 624.75, Beograd 40.25.
BERLIN: Dunaj 877.775, Milan 2 milijardi 793.000, Praga 1.875.300.000, Pariz 3.670.800.000, London 284.387.500.000, New-York 64.837.500.000, Curih 11.271 milijonov 750.000, Beograd 763.087.500.
NEW-YORK: London 447.75, Pariz 574.50, Berlin 0.0000001, Milan 447.50, Curih 17.81, Praga 295.25, Dunaj 0.140625, Budimpešta 0.545, Bukarešta 46.75 Beograd 119.75.

Politične beležke

Upit posl. Reiserja, Grisogona in tov. radi znanosti, pravi jugoslovanski ukazov laških oblasti je nasledovljen na predsednika vlade. Upit, ki je bil stavljen v seji narodne skupščine 22. oktobra, se v svojem glavnem delu glasi: «Ovim je Ukazom u stvari onemogućena svaka štampa naših manjina u Italiji i nametnuti kolosalni tereti. Budući da je ova mera u očitoj protivnosti sa duhom mirovnih ugovora, koji nisu velikim stvarima nametnule specificirane zahteve u pogledu postupka sa manjinama uz izrecnu motivaciju, da je to za velike sile suvisno, jer one i bez toga svojom veličinom, Ustavom i praksom garantuju jednakost svima građanima, molimo Gospodina Predsednika Vlade, da nam saopšti, misli li poduzeti kakve korake, da skloni Vlasti Kraljevine Italije, da odustane od ove mere, kojoj nema nigde u Evropi primera? Molimo na ovo pitanje usmeni odgovor u javnoj sednici Narodne Skupštine.

Neodolnost v odtokih ministra prosvete. Učiteljski Tovariši objavila v svoji poslednji številki dva odloka ministrstva prosvete, iz katerih se na drastičen način kaže neodolnost najvišje učne uprave. En slučaj je ta-le: Nadučitelju Rudolfu Knezu v št. Vidu pri Lukovici je krajni šolski svet povedal uporabo šolske sobe za vaje pevškega zbora. Okrajni šolski svet v Kamniku je kljub temu dovolil nadučitelju Knezu, da se vrše vaje pevškega društva v šolskem poslopju. Krajni šolski svet se je pritožil na višji šolski svet, ki je ugodil krajnemu šolskemu svetu. Pritožba nadučitelja Kneza na ministrstvo prosvete v Beogradu je bila negativno rešena. 25. maja t. l. pa je izdalo ministrstvo prosvete odlok, v katerem zahteva od učiteljstva, da se v večji meri udeležuje na prosvetnem polju izven šole. Učiteljstvo sedaj opravičeno vprašuje, če ima izvenšolsko prosvetno delo učiteljstva v ministrstvu zaslabo, ali ne. Ako ne, potem naj ministrstvo ne izdaja odlokov glede izvenšolskega učiteljskega udeleževanja, ker je nemogoče, da bi jih kdo mogel izvrševati.

Protest jugoslovanskega učiteljstva proti italijanski šolski politiki v Primorju. Deputacija Udruženja Jugoslovanskega učiteljstva je izročila ministru prosvete spomenico, ki slika nasilno šolsko politiko Mussolinijeve vlade na Goriškem, na Krasu, v Istri in na Reki. Spomenica odločno protestira proti odstranitvi materinskega jugoslovanskega jezika iz ljudskih šol ter naproša vlado, da se v Rimu zavzame za naše šolstvo v Primorju. Spomenica je bila tudi izročena nekaterim zastopnikom tujih držav in parlamentu. Posebno opozarja spomenica na svoječasne objube Italije ter energično protestira proti nekulturnemu činu Italije nad slovanskim šolstvom.

Le v neodolnosti je dosleden. Ko smo po svoji vesti in dolžnosti vodili boj proti lopovščinam v Jadranski banki, vsled katerih so priliči mnogi rojaki zlasti povodom famozne nacionalizacije tržaškega zavoda ob vse svoje deloma s težkimi prihranki nabavljene delnice, se je «Slovenski Narod» postavil v pozno magistra in čvarja nad splošno dobrobitjo ter je v posebnem članku «Nehajte» svaril pred javnim razpravljanjem o krizi Jadranske banke, češ, da trpijo vsled tega naši splošni gospodarski interesi. Kakor običajno, je «Slovenski Narod» pri prvi priliki svoj nauk sam zatajil, objavljajoč pamflet o konkurzu Balkanske banke. Nas ta stvar le toliko zanima, ker skuša «Slov. Narod» gospoda Plavšiča prikazati kot nekakega «mladina», poudarjajoč, da smo ga mi povzdigovali do nebes ter ga proglašali za končnega spasitelja jugoslovanskega gospodarstva. Ljudje, ki imajo nekoliko boljše glavo nego očane iz Knafove ulice, pa vedo, da je ravno nasprotno res in da je baš pred letom dni «Slovenski Narod» povzdigoval gosp. Plavšiča «do nebes» ter ga povodom njegovega ljubljanskega obiska predstavljal slovenskim

gospodarskim krogom kot spasilca. Izmed mnogih notic in člankov v čast in slavo gosp. Plavšiča naj citiramo le «Slov. Narod» od 6. oktobra 1922. Gosp. Plavšič je «mož na pravem mestu, njegov program je »praprteno iznebitno«, gosp. P. «je zastavil svoje veliko praktično znanje z največjo energijo», njegov doseganje delo nam svetoči, da bo storil v svojem področju vse, kar je le mogoče za ozdravljenje naše valute», «če ga bodo drugi činitelji podpirali z isto vneto, energijo, agilnostjo, kakor jo vidimo pri njem» . . . potem se v resnici obetajo jugoslovanskemu gospodarstvu prijetnejši časi.» Itd., itd. Sapientni sat.

Vse tajiti, vse zaviti, to je načelo klerikalne politike. Zadnje dneve smo klerikalnim avtonomistom in njihovemu brigadnemu generalu drju. Brejcu povedali toliko bridkih v dokaz za to, da so baš klerikalci bili ti, ki so avtonomijo Slovenije zapravili in da so klerikalci bili tisti, ki zanjo niso niti storili takrat, ko so bili v položaju, da zanjo kaj stori. «Slovenec» in tista gospoda, ki jo brani, se moti, ako misli, da se dajo zgodovinska fakta spraviti s sveta z advokatskim knifli! Polemika v «Slovenec» se razvija tako čudovito, da bo čez par dni glavno glasilo SLS že tajilo, da dr. Janko Brejce ni podpisal famoznega Markovega protokola, v katerem so klerikalci kot protikoncesijo za svojo podporo katastrofalnemu samoradikalnemu režimu, zahtevali ne morda avtonomijo, temveč da postane pokrajinski namestnik klerikalce, razume se dr. Brejce. Slovenski avtonomist dr. Brejce bo tudi morda oporekel, da je on bil tisti, ki je kot pokrajinski namestnik zahteval srbske vojske za stražo «Katoliške tiskarne», odklonil pa Slovence. Takih in enakih dogodkov, ki kažejo avtonomiste v pravi luči, je še v polno. Polemika o klerikalnih državpravnih modrostih in zgodovinskih zaslugah SLS za avtonomijo je prav koristna in mi smo z veseljem pripravljivi jo nadaljevati, tem bolj, ker jo — kakor čujemo — z velikim interesom in užitkom zasledujejo tudi oni številni klerikalni krogi, katerim so dosedaj razni gospodje voditelji tako izvrstno znali brisati oči.

Kruta ironija. Tržaški «Mali list», ki mora seveda tudi izhajati dvojezično ter se sedaj zove s svojim laškim imenom «Il Giornaleto» je dodal svoji «glavni podnaslov: Glasilo odrdešenih Slovencev — Organo degli Sloveni redenti» . . .

Ostre kritike zadnjega generalnega ukaza objavljajo nekateri srbski listi, predvsem «Politika», ki smatra, da neposredno po redukciji 800 oficirjev baš ni bilo treba imenovati 75 generalov, katerih ima sedaj naša vojska 103. Ostro se «Politika» izjavlja tudi proti temu, da so nekateri mlajši polkovniki preskočili kar v čin divizijskih generalov, stari za služni divizijski poveljniki pa so bili preferirani. Tako se je zgodilo generalu Svetomiru Matiču, zagrebškemu divizionarju, ki je že v svetovni vojni z velikimi uspehi komandiral divizijo. Njegovi mlajši tovariši so postali armijski generali, njega pa so prezrli. «Politika» navaja še druge primere ter kliče vlado na odgovor.

V znamenju politične in osebne morale. Pod tem naslovom priobčuje celjska «Nova Doba» z ozirom na zadnje tragikomične dogodke radikalije v Premurju in Trbovljah jako umesten članek, v katerem žigosa korupcijo vsega našega javnega in političnega življenja. Med drugim pa navaja tudi sledečo karakteristično dogodbico: «Iz nekega trga doznavamo, da so nekateri slovenski inteligenti, prožeti idej radikalne stranke in volje dela v narodu v smislu idej te stranke osnovali poleg že obstoječe radikalne organizacije, ki jo je povodom skupščinskih volitev ustanovil ondodni župan, sedaj še svojo novo radikalno organizacijo, po njih zahtevajo pravo, ker je po volji ljudstva. Taka je slovenska duševna revščina. Ako so se nekdanj v Slovenskem propadli značaj in moralno manj vredni ljudje prodali nemškimi gospodom, so si ostali vsaj dosledni janičarji do groba; v današnjih dneh pa se ljudje vsak dan pokažejo z drugo politično barvo, pa so bornirani

govorji, da menijo, da zaslužijo še kaj drugega na svetu, kot da vsak pošten Slovenec in značajen mož, ki jih je sprejedel, pa naj bo Srb, Hrvat ali Slovenec, ali pa pošten Nemec, nanje pijune. . . . Kdor se zanima za to tretjo pravo radikalno organizacijo in želi eventualno širiti njene ideje, naj se obrne v Voljnik, kjer je svoj čas cvetela nemškutarija in ki danes razumljivo zopet vzdiguje svojo glavo.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 26.: «Smrt majke Jugovičev». C. Sobota, 27.: «Gospa z morja». Gostuje ga. Marija Vera F.

Nedelja, 28.: «2 x 2 = 5». Izv. Ponedeljek, 29.: «Gospa z morja». Gostuje ga. Marija Vera F.

Ljubljanska opera.

Petek, 26.: «Zaprto».

Sobota, 27.: «Evgenij Onjegin». E. Nedelja, 28.: «Poglavci». Slavnostna predstava v proslavo češkega narodnega praznika pod protoktoratom češkoslovskega generalnega konzulata v Ljubljani. Izv. (Začetek izjemoma ob 7. uri).

Mariborsko gledališče.

Petek, 26.: ob 15.: «Kralj na Betajnovi». Dijaška predstava.

Sobota, 27.: «Umetniška kri». Izv. Premijera.

«Psoglavci» v naši operi. V nedeljo dne 28. oktobra se poje v proslavo češkega narodnega praznika in pod protoktoratom češkoslovskega generalnega konzulata znamenita Kovarčičeva opera «Psoglavci». Glavno vlogo kmeta Kozine poje g. Simenc, njegovo ženo Hanzl ga. Lewandovska in staro Kozinovo gđ. Ropasova. Poglavarja Hotske zemlje Lamingerja poje g. Cvejič, njegovo soprogo ga. Stiligojeva, predsednika sodišča grofa Sternberga g. Zathay ter kmeta iz Hotskih vasi gg. Bogojevič, Finjko, Lumbar, Mohorič, Perko, Rus in Zupan. Ostale vloge so v rokah gg. Matičičeve, gđ. Kocovanove ter gg. Debeve, Puglja, Šublja ter Habiča. Opero dirigira kapelnik Balatka, ritira pa g. Šest. Nove dekoracije je naslikal gosp. Skrušny, kostume pa je izdelala gledališka krojačica pod vodstvom ge. Waldsteinove. Predstava začne izjemoma že ob 7. uri zvečer in to iz razloga, ker ima Češka obec po predstavi prijateljski sestanek. Pred začetkom predstave svira orkester narodne himne, profesor Ivan Lah pa govori Hotsko pesem češke pesnice Jerice Krasnoborske v njegovem slovenskem prevodu. Besedilo se nahaja v gledališkem listu. Vstopnice so v prodaji pri dnevni blagajni.

Celjsko mestno gledališče. V soboto dne 27. oktobra «Pri belem konjčku», abon. A; v nedeljo zaprto. V ponedeljek dne 29. oktobra «Mrak». Gostuje ljubljanska drama. Ab. A. V tork «Mrak» z gostovanjem ljubljanske drame. B.

Rešimo sokolski Tabor!

Sport

Sestanek sodnikov LNP danes ob 20. v Evropi. — Obvezno tudi za kandidata! Ilirija: S. K. Celje. — V nedeljo 28. t. m. igra kombinirano moštvo SK. Ilirije prijateljsko tekmo s SK. Celjem. Ob 14. nastopijo juniorji Ilirije proti mladinskemu moštvu Panonije.

Propagandna štaleta Kranj - Ljubljana. V nedeljo 28. t. m. se vrši propagandna štaleta Kranj-Ljubljana 24 km za prehodno darilo, ki ga zapisuje S. K. Jadranski klub, ki dobi darilo trikrat zapored, ali oni, ki ga doseže najprej trikrat, mu pripade prehodno darilo. Štaleta ima 5 predaj (6 tekačev po 4 km), z izjemo prve štalete S. K. Jadrana, ki postavi 3 tekače po 8 km. Štaleta se bo vršila vsako leto v jesenski sezoni, dokler ne pripade darilo stalno kakemu klubu. Tekmovati morajo le v LLAP. Včlanjeni klubi z verificiranimi atleti. — Klubi morajo biti ob 8. zjutraj pred Narodnim domom, kjer se odpeljejo v avtomobilom na svoja mesta. Vsak klub mora postaviti po 5 rediteljev, ki so morajo javiti ob 8. v Narod-

nem domu. V slučaju slabega vremena se štaleta preloži.

Atletiki, Celje: Primorje. V nedeljo dne 28. t. m. gostujejo po daljšem presledku v Ljubljani celjski Atletiki, kjer odigrajo revanžno prijateljsko tekmo s Primorjem. Z ozirom na to, da se nahajajo Atletiki v svoji stari formi, bo tekma nad vse zanimiva. Primorje bo skušalo svoj zadnji poraz 2: 1 popraviti, za kar bo morale napeti vse sile. V letošnji sezoni so Atletiki porazili vse prvorazredne slovs. klube, a z zagrebškimi so pa dobro odrezali. Tekma prične ob 15. pop. ter se vrši na igrišču SK. Primorje, Dunajska cesta. Prodaja vstopnic od danes naprej v trafiki Sever, Šelenburgova ulica. Članske in dijaške samo v prodaji.

Službene objave Ljublj. nogom. združenja. — Prvenstvena tekma Svoboda: Slavija dne 28. t. m. se vrši ob pol 11. na igrišču Ilirije. Prv. tekma rezervnih moštvev se prične ob 9. Opozarja se na točnost Službujoči odbornik g. Hartman. Blagajniško službo opravlja SK. Svoboda. — Prvenstvena tekma Slovan: Slavija se vrši na praznik 1. nov. na igrišču Ilirije. Čas se določi kasneje. — Dovoljuje se gostovanje in SK. Primorju dne 28. t. m. igralcema gg. Podnje Šimi in Galešič Antonu ter takojšnje nastopanje za SK. Primorje igr. g. Šver Martinu. — Odobrijo se prijateljske tekme 28. t. m. Primorje: Atletiki SK., Celje, Primorje rez.: Svoboda rez., Ilirija rez.: SK. Celje. — Tajnik II.

Objave

Proslava češkoslovskega osvobođenja v Mariboru. V nedeljo dne 28. oktobra priredi feški klub ob 10. uri v Götzovi dvorani v proslavo osvobođenja češkega naroda slavnostno matinejo, pri kateri sodelujejo vojna muzika pod vodstvom kapelnika Herzoga, Glasbena Matica, operna pevka gđ. Vladimirova in operni pevec g. Aleksa ter gospa Brandlova. Prof. Pirk bo imel slavnosten nagovor.

Čehoslovaci. Oslavy dne 28. října osuše se všichni. Vnedeli o 19. hod. je opera «Psohlavci»; a kdo nemáte za mlavené vstupenky, tak si je včas obstarajte. Po divadle pořádá českosl. konsul a českosl. obec o 23. hod. slavnostní večer ve dvorane Zvezda (bez vstupného). Přičtete se o bojnou účast. Pozvání nerozesíláme a každý přítel českosl. národa jest vítán. V sobotu večer 27. t. m. v Národním dome přednáší gen. korusl dr. Beneš: Dojmy z cest z Francie.

Član Česke obec v Ljubljani so darovali po br. Ryški za zgradbo doma Sokola 1. na Taboru 650 Din. Bratska jim hvala!

Koncert. Danes in redno vsak dan v novo renovirani restavraciji in kavarni «Tratinik» koncert ciganske kapelle od pol 9. do pol 1. ure ponoči. Vstop prost. Cene oblačje.

Sufler ili sufler. Uprava Narodnega kazališta v Osljeku traži dva spremna suflera (sufleze) i to 1 za dramu i 1 za operu i operetu. Oferti neka se šalju izravno na upravu kazališta.

Vpisovanje za plesne tečajje društva «Atena» se vrši naknadno 26. in 27. oktobra od pol 6. do 7. ure zvečer v pisarni Sportne zveze, Narodni dom, I.

Zahvala. Savez dobrovoljcev izreka iskreno zahvalo vsem, ki so s svojim sodelovanjem ali obiskom pripomogli do lepega uspeha slavnostne akademije dne 13. oktobra. V prvi vrsti gospem in gospodom solistom ter pevskemu društvu «Ljubljanski Zvon» za odlična izvajanja koncertnih točk. Posebno hvaležnost smo dalje dolžni Kolu Jugoslov. sester, ki je z veliko vneto prevzelo nabiranje prispevkov in daril za našo prireditve ter z njemu lastno spretnostjo aranžiralo oba paviljona v dvorani. Enako se zahvaljujemo vsem, ki so bodisi z denarnimi prispevki, bodisi s poklonitvijo pečiva in jestvin ali pa na drug način zagurali gnoten uspeh akademije.

Kino «Ljubljanski dvor» igra od petka 26. do nedelje 28. oktobra dramo v 4 dejanjih «Bell clovna», tragedija v cirkusu «Imperial». Predstave ob delavnikih ob 6., pol 8. in 9. uri; ob nedeljah in praznikih ob 11. uri dopoldne, ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri popoldne.

Dva velika požara v Ljubljani

Na hloveci in pri Rostoharju ob dolenskem mostu.

V Ljubljani sta bila včeraj kar dva velika požara. Komaj so se gasilci vrnili iz požara na hloveci, že je zaznamil strel z Grada nov požar, pri Rostoharju ob dolenskem mostu, ki je bil po svojem obsegu še silnejši in mnogo bolj nevaren kakor prvi. Zvonili so tudi grajski zvonovi.

Opoldne je iz dosedaj še neznanega vzroka izbruhnil pri poselniku Kaduncu na hloveci požar, ki je kmalu zavzel velike dimenzije. Ogenj je objel kozolet, dvojniki, ki je bil poln krme in se razširil tudi na skedenj, v katerem se nahajalo poljedelsko orodje. Ognjeni zubiji, ki so našli v poljskih pridelkih obilo hrane, so mogočno švigali proti nebu. Požar je vpeleli kozolet s krmo (40 vozov sena), kor tudi skedenj s poljedelskim orodjem. Škoda se cenj na milijon kron. Gasilci ljubljanske občine so po telegrafičnem obvestilu grajskega čuvaja in trgovca Josky Jebračina odšli takoj z motorno brizgalno na požarišče in preprečili, da se ni ogenj razširil tudi na sosednja poslopja. Pri reševalnih delih sta bili zaposleni tudi ročni brizgalni prostovoljni gasilni društva na Barju in v Laverci. Ogenj je bil lokaliziran v dveh urah.

Ob tridesetih na devet zvečer je topovski strel z Grada zaznamil nov požar. Ob enem so pričeli zvoniti grajski zvonovi, znamenje, da je nevarnost velika. V trenutku se je zaznalo, da gori pri Anžiču (Rostoharju) pri dolenskem mostu. Okrog osmih je šla Anžičeva dekla na dvorišče, ki je namkrat opazila pod hlevom meško osebo, ki se na njen poziv ni odzvala. Dekla je prestrašena hitela v gostilno poklicat gospodarja. Skrivnostni možakar je med tem zgnil, iz hleva, ki je združen s poslopjem skladišča, pa so že švigali plameni, proti nebu pa so se dvigali gosti oblaki dima. Gasilci iz Škofljice in mestni prostovoljni gasilci so prihitali prvi na kraj nesreče in stopili takoj v akcijo. Precej kasneje so prispeli tudi poklicni gasilci. Nevarnost je bila zelo velika. V skladišču so se nahajali namreč med drugim tudi štirje sodi bencina, ki so jih pa ljubljanski prostovoljni gasilci še pravočasno spravili na varno. Po hudih naporih so gasilci s sodelovanjem mestne motorne brizgalne omejili ogenj na skladišče. Ob 10. zvečer je izgledalo, da je požar že udušen. Poklicni gasilci so takoj zapustili požarišče, dočim so prostovoljni gasilci ostali iz previdnosti še na kraju nesreče. Odredba so je izkazala kot jako umestna. Na hlevu je namreč vnovič izbruhnil ogenj, ki so ga prostovoljni gasilci pod vodstvom g. Josipa Turka okoli 11. ponoči definitivno zadušili in ostavili posejano še stražo. Na licu mesta se je zbrala velika množica ljudi. Škoda se cenj na 500.000 K.

Iz občinstva nam poročajo: Povodom včerajšnjega požara pri Rostoharju je treba vnovič pribiti nekatera kričevca dejstva, ki so v direktnem nasprotju z interesi ljubljanskih davkoplačevalcev. — Grajski čuvaj je sicer pravočasno opazil požar in o pravem času je bil obveščen tudi poklicni gasilski urad, vendar pa čuvaj ni smel oddati strela dokler ni dobil dovoljenja iz gasilskega urada. Tako se je zgodilo, da je počil strel šele čez trideset ur in še to šele na zahtevo policije. Tudi so poklicni gasilci pregledali zapustili požarišče, čeprav bi bila njihova dolžnost, da vztrajajo toliko časa, dokler ni končno odstranjena vsaka nevarnost. Čemu pa so milijonski izdatki občine za poklicne gasilce. Pozivljamo oblast, da uvede najstrožjo preiskavo in krivce kaznuje.

Požar v Trbovljah. V sredo zjutraj vpeleli požar gospodarsko poslopje in ledeno g. Praviča, mesarja in gostilničarja na Vodah pri Trbovljah. Ogenj je izbruhnil ob 2.30 ponoči in je bil takoj alarmiran po sirenah premogolop. Gasilci so bili že ob 2.45 na kraju nesreče in se jim je kmalu posrečilo lokalizirati požar, ki bi lahko postal vsled bledga vetra katastrofalen za vse obližnje škoda je le deloma krita z zavarovalništvom Sumi se, da je bil ogenj podtaklen.

Drvajset centimetrov od roba jarka se Pilou vzpne, vzdigne roki nad seboj, napne mišice in se spusti s celim zgornjim telesom naprej. Stopala se mu ne premaknejo niti za las, onstran jarka se vjame za roke, s komolci se upre v skalo, z rokami pa z vso silo ob tla. In most je zgrajen. Sainclair in Corsat stopita hitro čez ležečega Pilouja.

Nato prime Burgundec Provansaleca za zapetostje in mu pomaga na noge. Trojica nadaljujejo pot po strmini navzdol.

Dokler so tla skalnata in pokrita z grmičevjem ali pa s hosto, gredo počasi in umerjeno.

Ko pa dospo slednji v dolino, poračlo s travo, pospešijo korak. Brez šuma, tiho hito naprej. In ko dospo do podnožja skale, na kateri se je grozotno dvigal grad Schwabzrock, vidijo, da so hodili mnogo manj kakor nazdvoj po pobočju kotline, sredi katere se je grad Schwabzrock vnanjal

Druga točka: v stolpu so ljudje: vsa tri zamrežena okna so bila še pravkar razsvetljena. . . . Stavim, da je kak salon ali pa ženska spalnica, ker sem skozi šipe razločil čipkaste zavese. . . . Zdaj so zastili okna, kajti levo in desno okno je popolnoma temno, v srednjem pa se vidi tudi le ozka, svetla špranja navzdol: slabo zaprt zastor.

Nyctalope umolkne za hip, a takoj nadaljuje:

«Prijateljta, treba bo plezati naravnost do stolpiča, ki se nahaja skoro navpično nad nami.»

Zopet molk.

In Pilou vpraša:

«Kako visoko?»

«Baš računam,» odgovori Sainclair in malo pomisli.

«Petinsedemdeset do osemdeset metrov je visoka skala,» pristavi Sainclair, «v višini kakih osemtrideset metrov se nahaja mala terasa, do katere vodijo vijugaste stopnice. . . . Mimogrede naj še opozorim: stopnice so za nas brez pomena. Kroon je povedal, kakor se spominata, da so nekateri stopnice, (ki so vse numerirane) — katere, sem ni vedel — splojene električnim optom z akustično

dvorano; zadostuje, da se jih le malce dotakneš, pa je že ves grad na nogah. Da ponovim: skala je visoka petinsedemdeset do osemdeset metrov, v višini kakih osemtrideset metrov je nekaka terasa — pozor pred njo! — dvajset do petindvajset metrov nad skalo čepi na obzidju stolpič s tremi okni; to se pravi največ kakih stopt metrov plezanja. . . .

«Navpiki!» pripomni Corsat.

«Prav res!» pritrdi Pilou.

«In brez najmanjšega šuma!» opozori Nyctalope.

Kratek molk.

«To je seveda moja naloga,» povzame Pilou. Co zvežemo naše tri lase v enega, dá to šestdeset metrov. To bo prišlo v dobro vam in Corsatu. Na meni je, da laso pritrdim na skalo.»

«Da,» priklina kratko Nyctalope.

Kajti četudi je bil zmožen Sainclair skoro vsega in čeprav je bil Corsat nenadomestljiv, kadar je bila potrebna velika telesna jakost, je bil vedno na vrsti Pilou, kadar je igrala prvo, največjo vlogo telesna spretnost.

«Ne mudimo se preveč,» povzame Nyctalope. «Tu, na levi je v skali razpeta»

«Vriska?»

«Pet metrov morda.»

«In potem?»

«Nekako en meter desno nad rasko je mala štrlina. . . . Drugesim . . . Nad njo vidim le golo strmo skalo, ki ponekod še celo visi. . . . Toda od daleč izgleda vsaka tak skala gladka. Moral bi biti že vrag, da bi ne mogel naprej!»

«Bogamili!»

«Hajd torej!»

«In ču se kaj pripeti. . . . kako naj javim?»

«Nič!» dé kratko Sainclair. «Vsi signal, tak ali tak, bi zašel na napačno ušesa. . . . Geslo je: tiho zmagati ali pa umreti. Drugače ne gre.»

«Dobro, gospodar! . . . Daj mi vr Corsat!»

Corsat je med tem zvezal tri lase v enega in ga zvil tako, da je zavrt mal kolikor mogoče malo prostoro Pilou si ga priveže zadaj za pas.

«Noč je precej temna,» godrnja Sainclair pri sebi.

«Tem boje,» dé Sainclair.

«Niti skale ne razločim pred seboj,» veda pogoditi. . . .

«Vraga, kakopak! . . . Ne mara bi si že zlomiti vratu.»

NAŠ SOLIST.

Staro babo Iskro je mož vrgel v Ljubljano. Ko je voda zalila, ni mogla več ponavljati, da se trava ne kosi, ampak striže. Mesto klica «skarje, skarje!» je pomolila iz globine še dva prsta in je z njima strigla. Stara babo Iskro je namreč bila zelo vztrajna in je tudi sama verjela, da se trava striže.

Včeraj so pa ata Žužamaža ves popoldne strigali travo. Povedali smo jim, da so podobni onemu Kunčiču, ki je pri volitvah Barjanom obljubil, da bo vlada meglo v vrečo lovila. Kakor Kunčič, tudi ata resno mislijo s svojimi škarjami, čeprav ve vsa Slovenija, da se trava ne striže, marveč kosi. Pa ne, ati Žužamaži kar ne gre v glavo, da bi se mi ne bili zvezali s klerikalci v «slovenski bloki». Oni edini trdno verujejo vanj. Zato ati podeljujemo naziv slovenskega častnega blokaša radi velikih zaslug oko stvaranja i propagiranja slovenskega bloka. Ker so ata («Ata?» — aha! blok!) — ker so torej ata Žužamaža doslej edini slovenski blokač, zato tudi v polni meri zaslužijo naslov solista, kateri naslov so si blagovolili včeraj sami podeliti.

Mera še ni polna, pač pa luna. Zato ni nič čudnega, če je naš matorji najstarejši dnevnik te dni zopet — mesečnik. M. A. C.

Prestolonaslednik član organizacije sokolske dece. Jugoslov. Sokolski Savez je dobil iz kraljeve kancelarije sledeče obvestilo: Kraljevo kancelariji je čast izvesti Vas, da je Njegovo Veličanstvo kralj blagovolelo sa zadovoljstvom odobriti, da Njegovo Kraljevsko Veličanstvo Prestolonaslednik Petar postane član sve jugoslovenske sokolske dece.

Ivan Cankar v novi grobnici. Zemске ostanke pisatelja Ivana Cankarja, ki so se nahajali dosedaj v grobnici rodbine Rohrmann, so prepeljali v novo grobnico na pokopališče k Sv. Križu, v kateri bodo počivali skupno s zemskimi ostanke pesnikov Dragotina Ketteja in Aleksandra Murna. Grobnico bo oskrbovala ljubljanska mestna občina, ki postavi poleg tudi grobnico in spomenik žrtvama septembrskih demonstracij v Ljubljani leta 1908., Ivanu Adamiču in Rudolfu Lundru.

Deputacija profesorskega kolegija ljub. univerze v Beogradu. Rektor ljubljanske univerze, dr. Kidrič, dekan medicinske fakultete dr. Serko in dekan tehniške fakultete dr. Foerster, so odpotovali v torek v Beograd, da intervenirajo pri ministrskem predsedniku Pašiću in pri finančnem in prosvetnem ministru glede kreditov, potrebnih za ljubljansko univerzo.

Sestanek županov avtonomnih mest se je vršil v sredo na mariborskem magistratu. Udeležili so se ga mariborski župan Grčar, ljubljanski župan dr. Perič, celjski župan dr. Hrašovec in ptujski župan Blažek. V imenu zagrebškega župana je prišel višji svetnik Sarič. Mariborski župan bo izdal o poteku konference uradno poročilo.

60letnico svojega rojstva in 40letnico literarnega delovanja je praznoval te dni naš zaslužni pisatelj Josip Kostanjevec. Zdrav in čil, je jubilarant že vedno pridno na delu in upamo, da nas v kratkem presenetijo zopet s kakim novim delom.

Profesorji in pragmatika. Uprava profsorskega društva je povodom predložitve zakona o srednjih šolah in vprašanja razdelitve profesorjev in skupine in kategorije izdala komunikle, naglašujoče, da nastavniki srednjih in strokovnih šol ne zahtevajo nikakega izjemnega položaja napram drugim uradnikom s fakultetno izobrazbo, ampak žele, da jim ostane isti položaj, ki so ga imeli profesorji v Srbiji pred vojno in da se jim omogoči dostojno življenje.

Frekvence ljubljanske univerze. Na tseh petih fakultetah ljubljanske univerze se je v tekočem zimskem semestru iskrribiralo 1256 slušateljev in slušateljic in sicer na tehniški fakulteti 465, na juridični 342, na filozofski 262, na teološki 108 in na medicinski 81. To je doslej najvišja frekvence na naši univerzi in razveseljuje pojav povoljnega razvoja naše almae matris.

Iz železniške službe. Od 15. novembra dalje se bodo dunajski brzovlaki ustavljali v Zagrebu na južnem kolodvoru samo 3 do 4 minute, nato pa vozili dalje na tamkajšnji državni kolodvor, kjer bo za nje glavna postaja. Carinska ekspozitura za odpravo priljage se z omenjenim daevom premesti na državni kolodvor.

Tajništvo delavskih zbornic. S 1. decembrom prične delovati v Beogradu tajništvo vseh delavskih zbornic v naši državi. Za vzdrževanje tajništva so proračunjeni troški na 120.000 dinarjev letno. Vse delavske zbornice bodo prispevale po razmerju števila svojih članov. Akademski podružnica «Jug. Matice» v Ljubljani. Sinoči so se sestali v prostorih «Jug. Matice» zastopniki 9 akademskih društev ljubljanske univerze, da pripravijo ustanovitve akademske podružnice «Jug. Matice». Vsi delegati so bili solidarni in se je izmed pripravljavalnega odbora določilo zastopstvo, ki naj pripravi vse potrebno za ustanovni občini zbor akad. podružnice, ki se bo vršil 12. novembra, ob obletnici podpisa ravnilake pogodbe.

Smrtina kosa. V Ločah pri Poljčanah je umrla 22. t. m. v najlepši mladostni dobi za trebušnim legarjem gospa Frida Pauscher. Pokojnica je bila ljubkega značaja in splošno priljubljena. V Senožečah je umrla gdč. Viktorija Demšar, posestnica. Blag jima spomin!

Zvišanje oskrbnine v sanatoriju Topolšica. Ministrstvo za narodno zdravje je povišalo oskrbnino II. razreda v državnem sanatoriju za bolno na pljučih v Topolšici od 50 Din na 65 Din na dan in osebo od 1. oktobra dalje.

Upravitelstvo pokopališča pri Svetem Križu. Upravitelstvo pokopališča pri Sv. Križu v Ljubljani je prevzel Evgen Legat, doslej ravnatelj Zadruga zveze.

Ruski poslanik v mariborski bolnici. Bivši ruski poslanik na Cetinju, Aleksander Giers, je prispel včeraj s svojo sprogo v Maribor, kjer je nameraval dobiti pri dr. Lipoldu stanovanje, da bi se naselil v Mariboru. Na Grajskem trgu pa mu je naenkrat postalo slabo, da se je zgrudil, pri čemer mu je počil vneti slepič. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je bil operiran. Njegovo stanje je radi visoke starosti 73 let precej opasno. Poslanik je bival zadnja leta pod Avstrijo v Dubrovniku. Namerava objaviti zanimive diplomatske memoare iz novejše dobe glede Srbije in Avstrije.

Seja celjskega občinskega sveta se vrši v ponedeljek, 29. t. m. ob pol 7. uri zvečer z običajnimi poročili posameznih odelcev.

Francoski kroček v Celju je pričel s poučevanjem francoskega jezika za začetnike v četrtek, 25. t. m. v meščanski šoli. Sprejmejo pa se še nadalje prijave novih članov.

Izprememba posesti. Kakor se čuje, je kupila Ljudska posojilnica v Celju Dimičevo poslopje v Cankarjevi ulici, kjer si hoče urediti svoje poslovne lokale ter se tja preseliti iz hotela pri Belem orlu.

Svarilo za gospoda župana. Pišejo nam: Včeraj je razglasil mestni magistrat, da se bo na novi mestni mesnici za vodo prodajalo goveje meso po 16 in 17 Din. Kakor smo informirani, je mestna občina sklenila pogodbo za dobavo živine z nekim beograjskim eksporterjem, ki zalaga malone vse garnizije v državi s kravjim mesom 1 kg po 14 Din. Strokovnjaki trdijo, da je meso, ki prihaja za vojašnico in Ljubljano, le meso samih starih in izmozganih buš, ki komaj še po koncu stoji, kadar pride njih transport iz Srbije v Ljubljano. Ljubljanačanje nimajo vsi tako dobrih zob, kakor jih imajo mladi vojaški fantje, zato svarimo gospoda župana pred nakupom take živine ter prodajo takega mesa, kakršnega dobavljajo omenjeni liferant vojakom. Dajati ljudem maloveredno, slabo meso, so pravi ljudem jemati denar iz žepa, kar je tembolj obsodbe vredno, ker so prisiljeni tako meso kupovati manj imoviti in ljudje, ki ne vedo, da je meso slabe kakovosti dejansko več kot za polovico manj vredno kot prvotrsno meso. Če misli mestna občina prodajati po 16 in 17 Din zanikrne kosti, je bolj socialno, da jih pelje mesto na trg v — tovarno za lep. Upamo, da bo naše svarilo zaleglo in da bo občina energično pritisnila na liferanta.

Čudne razmere v Vajenskem domu v Ljubljani. Poročajo nam: V vajenskem domu v Ljubljani je v oskrbi 15 vajencev, ki so izročeni na milost in nemilost dvema duhovnikom. Hrana je pod vsako kritiko, vsaka pritožba nedopustna. Jedila so večinoma neužitna, postana. Vrh tega morajo vajenci plesati, kakor ona dva hočeta. Zvečer k orlovski telovadbi, petju itd. Kaj zato, če je fant lačen in truden! Vprašamo starše in mojstre, ki plačajo zanje: Ali Vam je znano, kaj morajo vživati in kako se ravna z Vašimi vajenci, oziroma sinovi?

Topla jesen. Ze nekoliko dni imamo za to letno dobo nenavadno toplo in lepo jesensko vreme. Do poznega večera se lahko izprehajamo brez vrhne suknje. Vsa sprehajališča so polna občinstva, ki ve, da so pač zadnji dnevi lepega vremena in se hoče še naučiti krasne jesenske prirode.

O samomiru Ante Bogdanovića, bivšega predsednika Jadranske banke in veletrgovca v Trstu, se poročajo sledeče podrobnosti: Ko se je Bogdanović v ponedeljek zvečer vrnil v svoje stanovanje, je vsoval svojo sobarico, naj malo počaka. N... je uredil svoje listine in spisal dve p... Ob dveh ponoči je izročil sobarici z... listnico in obe pismi, od katerih je bilo eno naslovljeno na njegovo soprogo, ki je bila na potovanju v Rim, drugo pa na Jadr. banko v Trstu. Ko je služkinja opazila silno razburjenost gospoda, je ta pripomnil: Nikar se ne čudite naročilom, moram nujno odpotovati! Naslednje jutro so potegnili Bogdanovičev trojlo po Miramarski cesti iz morja. Njegovo pismo za banko je bilo izročeno finančni prokuraturi, v pismu na soprogo izjavlja Bogdanović, da je živčno strit in sit življenja.

Stekla mačka, o kateri smo včeraj poročali, da se je pojavila v Ljubljani, se je bržčas prielpla v mesto, hodila je litijskega ali pa kamniškega okraja, kjer je steklost precej razširjena. V ljubljanski okolici že nad eno leto ni bilo nobenega slučajja stekline, Ljubljana pa je tudi že dalj časa brez pasjega kontuma. Pred nekaj dnevi se je goraj omenjena mačka pojavila v sobah lastnika hotela «Južni kolodvor» g. Mikliča. Njegovo 22letni sin jo je počil iz sobe, pri čem pa se mu je zagnala v nož, ter ga vgriznila. Mladi gospod, ki je že čul o opasnosti pasje stekline, je takoj nato mačko ustrelil ter se z njo odpeljal v Pasteurjev zavod v Zagreb, kjer so konstatirali na mački stekline, njeгаа pa cepili s protistropom. V podstrežju hiše g. Mikliča so sedaj še tri domače mačke, o katerih se ne ve, če so bile s steklo mačko skupaj ali ne. Veterinarska oblast vsakako iz varnostnih ozirov zahteva, da se tudi to živali pokončajo; ker se skrivajo v podstrežju in se le sem pa tam pokažejo na strehi, je lov nanje zelo težak. Pravijo, da jih bodo še najlažje ubili s strupom, ki so ga jim v jedi nastavili.

Obtožba proti Paskijeviču in Thierry. Državno pravdnitvo v Zagrebu je izročilo te dni Hrvoju Paskijeviču, dijaku trgovske šole in Draženu Thierryu, dijaku 6. gimnazije v Zagrebu, obtožnico radi znanega zločinškega umora Slavka Kanajeta in Andreja Jeličiča, ki je vzbudil svoječasno veljkansko senzeljo. Razprava se bo vršila sredi prihajajočega meseca.

Kaznovana objestnost. Krajevnu žolskemu svetu v Trnovljah pri Celju načeluje posestnik Anton Mahen. Ko mu je na seji dne 26. avgusta nadučitelj H., koroški begunec, prečital dnevni red, ga je Mahen nadrl z besedami: «Vi niste sposobni za žolskega voditelja, glejte, da se spravite iz Ljubecne. Kaj hoče tak Korošec!» Objestni načelnik je bil radi teh besed obsojen na 300 Din denarne globe, oziroma 6 dni zapora.

Nesreča s patrono. Ivan Porenta, posestnikov sin iz Zavolja pri Dobrunjah, je našel nekeje nabito vojaško patrono, po kateri je začel nabijati s kladvom. Igral se je toliko časa z njo, da je eksplodirala in ga močno poškodovala po rokah in obrazu.

Razne nezgode. Bolna mačka je vgriznila 12letnega dijaka Viljama Loboda iz Most. Oddali so ga mestnemu fizikatu, da dečena, ali je bila mačka stekla. — Dijak Mirko Fortič se je pri padcu po stopnicah zlomil levo roko. — Posestnikov sin Ivan Kanc iz Mengša je padel tako nesrečno raz hodnik, da se je močno potolkel po glavi.

Zaljubljena «črna maska». Tajnosti «črne maske» v Sp. Šiški so razkrita. Bila je zaljubljena preko ušes in je v svoji preveliki gorečnosti in blodnji strahla in preganjala po Šiški zlasti one, ki jim razjeda isti črv mladostno srce. «Črna maska», doma iz Trnovega, je imela v Šiški neko «pisano ljubezen», ki je imela vsepolno častilcev. Eden izmed njih je postal končno žrtve maske osvete in je bil v strogo svarilo ostalim križan. O kaki šali pa ni niti govora. Te «črna maska» ne pozna! Zagrozila je namreč tudi že «pisani ljubezni», da pride sedaj še ona na križ, ako se pravčasno ne spokori.

Zaradi 10 dinarjev — 80 ranjenih. V Obudovcu v Bosni se je vršil te dni sejem, ki je bil jako dobro obiskan. Sejmariji so se zabavali pri nekem vinotoču ter igrali tudi za denar. Neki seljak iz Obudovca je opazil, da ga je neki soigralec opeharil za 10 dinarjev. Nastal je prepir in končno splošen pretep, katerega se je udeležilo nad 150 sejmarijev. — Zandarji so sicer hoteli napraviti mir, a se bili razoroženi. Dva orožnika sta bila tekoče ranjena. V veliki sejmarski bitki je bilo ranjenih 80 seljakov.

Tihotapstvo na mariborskih ulicah. Kljub dnevnomu zapiranju tihotapev grede dan na dan ogromno množice monopolnega blaga iz Avstrije po tihotapskih metodah čez mejo v Jugoslavijo. Včeraj je stražnik zopet zasačil na Glavnem trgu posestniškega sina Ivana Reiningerja iz Poličke vasi pri St. Ilju v Slovenskih goricah, ko je baš nesel 12 kartonov cigaretnega papirja. Pri dohodarstvenem sodišču se je zagovarjal, da je kupil papir pred gostilno Kirbiša od nekoga kmeta, ki je vozil po ulicah celik zaboj cigaretnega papirja in ga prodal ljudem. Reininger je baje dal za papir srebrno uro z verižico vred in se zelo razburjal nad zaplemo papirja, pri katerem je hotel nekaj zaslužiti. Sedaj ga pa še čeka sodba dohodarstvenega sodišča.

Oropna kapelica na ljubljanskem Gradu. Kapelica v Regalijevem gaju na ljubljanskem Gradu je bila zadnje dni oplenjena. Nabiralnik za milodare za «večno luč», je bil razbit in oplenjen, pokvarjena pa so bila tudi železna vrata kapelice.

Vlom. Neznani zlikovci so vlomili v noči od 22. na 23. t. m. v stanovanje profesorja Ant. Jošta na Lavi pri Celju ter mu odnesli nekaj obleke in jestvin v vrednosti nad 3000 Din.

Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijo, izvrsten pridelatek za kavo.

CIRKUS EDDIE-POLO pride v Ljubljano v kino «Ideal». Predvajanje se prične dne 1. novembra.

POZOR! Stara, priznana solidna trgovina z oblekami J. MAČEK se je preselila na Aleksandrovo cesto 12 (hiša Pokojniškega zavoda), kjer prodaja še nadalje po znatno znižanih cenah.

Poslano.* Dopisniku «Slovenca» z dne 20. t. m. v članku Šmarje pri Ljubljani.

Iz maščevanja mi hočete škodovati, poznam Vaše ime in Vas pozivam, da Vas še laži s podpisom ponovite, da Vas sodnijsko primem.

Pompe Rudolf postajni odpravnik.

*) Za vsebino uredništvo ni odgovorno.

DRŽAVNA TROŠARINA NA ŽGANJE. Opozoritev interesentov.

Finančni minister je predložil Narodni skupščini predlog zakona o izpremembi in dopolnitvah zakonov in odredb o državni trošarini. Predlog vsebuje poleg določil, ki so se dosedaj uveljavljala z vsakoletnimi finančnimi zakoni, tudi odredbo, da se pobira trošarina samo na ono žganje, ki prihaja v promet in prodajo, dočim se žganje, ki se kuha za domačo potrebo, brezpogojno oprošča obdačenja.

Dosedanji način pobiranja trošarine ob priliki kuhanja se po zahtevi ministra oblažuje zaradi tega, da se prepreči škane od strani finančnih organov pri obdavčevanju žganja, kar je pa mogoče edino na ta način, da se pobiranje trošarine omeji le na žganje, ki dejansko dohaja v promet in trgovino, a opreši se ono, ki se porablja za domače potrebe.

Postavka 15. dorezanje tarife (l. 6. zakona o državni trošarini z dne 27. junija 1921.) naj bi se v izpremenjenem besedilu glasila nastopno:

Državna trošarina se pobira: 15 odst. na žganje v oblastih, kjer se je že dosedaj pobirala trošarina, za vsako hektolitrsko stopinjo 20 Din. — Pripomnja: Trošarina na žganje se pobira ob priliki dohajanja v promet in porabo, pobiranje (ob priliki proizvajanja) po izmeri kotla se ukinja.

Za žganje se smatra destilat tropin iz sadja, korenin (razen sladkorne pese), dinje (melone), buč in vode pomešane z medom. Od žganja, kuhanega iz lastnih proizvodov (pridobljenih na lastnem zemljišču), plačuje trošarino le oseba, ki tako žganje od producenta kupi ali pridobi na katerikoli drug način.

Od žganja, kuhanega iz kupljenih ali na katerikoli drug način pridobljenih surovin (snovi), plača producent trošarino le, ako te žganje proda ali ga iz katerekakoli razloga odstopi drugemu. Proizvajalec, ki kuhajo žganje iz kupljenih surovin (snovi) in za trgovinske namene, plačajo trošarino na alkohol po št. 14. tarife (20 Din za eno hektolitrsko stopinjo).

Ako se lastniki surovin (snovi) za kuhanje žganja in proizvajalec žganja z lastnim zemljiščem bavijo tudi s trgovino z alkoholnimi pijačami na debelo ali drobno, ali točijo ali se bavijo s predelovanjem alkoholnih pijač, se posebej odredi, katera množina žganja se jim dovolji porabiti za domačo potrebo brez plačila trošarine.

Natančnejša navodila za pravilno izvršitev izpremembe pri obdačenju žganja predpiše finančni minister.

Nameravana izprememba sega globoko v interese industrije, ki se bavi s kuhanjem in prodajo žganja, in v interese trgovine, ki prodaja žgane opojne pijače. Prizadeti industrije in trgovci se vabijo, da pomisleke, ki jih imajo s svojega stališča proti uveljavljanju omenjene izpremembe, nemudoma priobčijo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebska blagovna borza (25. t. m.) Pšenica: baška, baška postaja, blago 255. Oves: slavonski, postaja, blago 235. Moka: baza «0», blago 545; slavonska, baza «0», franko Zagreb, blago 565. Tendence nespremenjena. Dunajski žvišni sejem (25. t. m.) Goveda: Dogon 938 glav; od tega iz Ju-

goslavije 378 komadov. Notirajo za kg žive teže v tisočih ak: voli 10 — 15, bik in krave 10 — 15, slaba živina 7 — 10. — Svinje: Dogon 269 komadov. Notirajo za kg žive teže v tisočih ak: debele 26 — 27,1, mesnate 26 — 27.

— Živinski sejm. Okrajno glavarstvo v Celju razglašja: Ker se svinjka v okraju močno širi, se za nadalje zabranjuje žvišni sejm in celjskem političnem okraju. Prepevedano je zaradi tega tudi nadaljnje izdajanje žvišinskih potnih listov.

— Naše tvornice sladkorja. Te dni so se vršila v Kreditni banki v Zagrebu v svrhu oazovanja sindikata pogajanja med sladkornimi tvornicami, ki že pripadajo sindikatu, ter zastopniki drugih sladkornih tvornic. Pogajanja so bila brezuspešna. Sedaj se nahajajo v sindikatu samo tvornice, ki pripadajo koncernu Kreditne banke ter tvornica v Cuperji, ki pripada Praški kreditni banki. Tvornici Jugoslovenske, odnosno Zivnotstonske banke v Osijeku in Uzori ter državni tvornici v Beogradu in Belju ostanejo izven sindikata.

— Fuzija dveh zagrebških bank. Iz Zagreba poročajo, da sta se fuzionirali Obrtniška in Zagrebška banka. Banka obdrži naslov Obrtniška banka.

— Notranje nemške marke v Budimpešti. Budimpeštanska devizna centrala objavlja, da notira sedaj deviza Berlin in marka samo v enem tečaju. Določeni kurz ima značaj povprečne cene, ki naj služi v ravnanju.

Domače borze

25. oktobra.

ZAGREB. Na tržišču z efekti je bilo danes zelo mirno. Tendence je bila zelo slaba in je večina tečajev oslabela. Na tržišču z devizami se hausse nadaljuje in so tečaji na borzi narasli visoko nad vse svetovne paritete. Tako je znašala dunajska pariteta 0.11775, a na tukašnji borzi se je plačal Dunaj po 0.123. Intervencija Narodne banke je ostala brez uspeha. Nerazumljivo je, da se kupci deviz dajo tako hitro zbegati ter močno povprašujejo po blagu, dasi je jasno, da je pomanjkanje deviz le umetno, to se pravi delo spekulacije. Nedvoumno tak položaj na borzi ne more dajti časa trajati, ker danes za oslajenje naše denarne vrednosti ni opravičljivih povodov. Notirale so devize: Amsterdam 0 — 3490, Dunaj 0.1215 — 0.123, Budimpešta 0.45 — 0.47, Bukarešta 0 — 42, Italija izplačilo 387.5 — 391, ček 378 — 382, London izplačilo 389 — 392, ček 385 — 388, Newyork ček 85 — 85.75, Pariz 510 — 517.5, Praga izplačilo 258 — 259, ček 250 — 252, Svica 1530 — 1550, ček 1525 — 1545, Varšava 0.055 — 0.07; valute: dolar 84.75 — 85, avstrijske krome 0.12125 — 0.12225, 20kronski zlatniki 0 — 390, leji 41.5 — 42.5, lire 0 — 385; efekti: Hrvatska eskomptna 163 — 164.5, Kreditna Zagreb 151 — 155, Hipotekarna 117 — 120, Jugoslovenska 155 — 156, Ljubljanska kreditna 210 — 212, Praštediona 1095 — 1100, Slavenska 110 — 112, Eksploatacija 225 — 230, Drava 710 — 730, Sečarana Osijek 2350 — 2390, Našička 0 — 207.5, Gutmann 1640 — 1670, Trbovlje 910 — 925, Union 1025 — 1030, 7% investicijsko 69 — 70.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 25. oktobra 1923. Ljubljana 806 nad morjem

Table with 6 columns: Kraj opazovanja, ob, Zračni tlak, Zračna temperatura, Veter, Oblačno 0-10, Padavine mm. Rows include Ljubljana, Zagreb, Beograd, Dunaj, Praga, Luomost.

V Ljubljani barometer višji, temper. visoka. Solnce vzhaja ob 6:31, zahaja ob 16:57

Advertisement for Viktorija Demšar, featuring a cross symbol and text about a funeral and a book. Text includes: 'Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je preminula naša blaga sestra, oziroma svakinja in teta, gospodična Viktorija Demšar, posestnica v Senožečah...'

Vertical text on the left side of the advertisement: 'Oglaš v "JUTRU" imajo najboljši uspehi'

Mali oglasi

stanje s državnim devlom na inzerate vred do 20 besedi Din 5", vsaka nadaljnja beseda 50 par več. — Plača se vedno naprej (lahko tudi v zamkah). Na vsaki odgovorjava uprava le, ako je vrstjenju priložna zanka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Službe (dobe)

2 čevljarstva pomočnika
se sprejmeta takoj za fina moška in ženska ekspozitna dela. — Plača po dogovoru, hrana in stanovanje v hiši. Negro Alojzij, Ljubno pri Podnartu, Gorenjsko. 13351

Kovač
brez orodja, samostojen delavec, se sprejmeta takoj za lastna kovaška dela. Hrana in stanovanje v hiši. Josip Zupan, Dobje. 13338

Mlad in zanesljiv sluga
več slovenskega in nemškega jezika, se išče. — Radi vsake predstave najprej prihod od 9-12 ure dopoldne pri zavarovalni družbi "Vardar" v palači pokojniškega zavra, Aleksandrova cesta št. 12, II. nadst. 13290

Služkinjo
brezje Uradniška menza v Ljubljani. — Informacije od 6-7 zvečer, Prilježna ul. št. 9. 13356

Slugo išče
ženarni zavod v Ljubljani. Reflektira se na starejšo osebo. Tuzendne ponudbe se pošiljajo skupno s spravljenimi na upravištvu "Jutra" pod št. 21254". 13371

Kovaškega pomočnika
ki je sposoben vsakega dela, se sprejmeta. — Ravno tam se prodaja več kovaškega orodja. Kobena Anton, pos. Gornje. 13148

Službe (iščejo)

Uradnica
v večletno prakso, izurjena tudi v strojništvo, želi prenesti službo. Najraje gre v notarsko pisarno in sicer takoj ali z novim letom. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Uradnica". 13248

Državni uslužbenec
izuben krojaštva, gre ob prostih urah živat na dom. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Krojač". 13330

Stavbni tehnik
z dobrih agrivnih, vseh slovenskih, nemških in italijanskih, s polletno prakso, sposoben vseh del spadalnih in v stroko ter tudi parcelarnih regulacij. Želi primerno mesto. Nastop takoj. Cenene ponudbe na upravo "Jutra" pod št. "Vestni Primorci". 13295

Vrtnar
žober in spreoben, išče mesto. Naslov pove uprava "Jutra". 13362

Nadure
vsak dan od polsedemnajste naprej kot delo na dom, sicerne ali ročno pisano, išče pisarniška moč, vestljiva v vseh pisarniških delih. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Nadure". 13296

Gospodična
vešča slovenske in nemške, želi slovenske stenografije, stroještva in korespondenčno, želi primerno mesto v mestu ali na deželi. — Naslov pove uprava "Jutra". 13169

Kot kontoristinja
išče službo dve gospodini s večletno pisarniško prakso. Gresta tudi na deželo. Nastop 1. novembra. — Ponudbe pod "Kontoristinja" na upravištvu "Jutra". 13150

Mesta družabnice
ali samostojne gospodine, išče gospodična iz bolje hiše. Cenene ponudbe na upravo "Jutra" pod "Speča". 13126

Službo majerja
išče zakonski par brez otrok. Nastop takoj. — Ponudbe s pogojem pristati na: L. P. Ravne 158, Šestanj. 13028

Železna peč
(Füllöfen), velika šikla Maschne in dvoje malih vrat s pipami, se prodaja. — Naslov pove uprava "Jutra". 13347

Omara
krasna, tridelna, se pocieni prodaja. Ogleda se pri Lustru v Tesarski ulici 3. 13322

Volnene jopice
in zavijačke raznih barv poceni napredaj. — Istotam se prodaja radi pomanjkanja profesorja: Jopa zlatenica, gornjarski suhi, zlatenica, vitarski suhi, vsebinske od 12-20 ki in 2 nova brez ali lovska tora. — Cilice 214. 13064

Krompir
Preda na vasovske količine belega dolenskega krompirja. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Krompir". 13292

Photo-aparat
13/18, nov, pripraven za strelje, s fino amebičko kamero in z nekaj pripadajočimi deli, se ceno prodaja. — Naslov pove uprava "Jutra". 13316

Nagrobne svetilke
ugodno kupite pri O. Zajec, Florjanska ulica 23. 13312

Pristine kozje brade
(Gamsbart) napredaj pri Ševčiču v Židovski ulici. 13325

Več pletilnih strojev
parni kotel za manjšo obrt in stroj za navijanje na železni špi, svetilke, z motorjem, se prodajo. Naslov pove uprava "Jutra". 13318

Lovec, pozor!
Preda se puška črtočka. — Ogleda se pri Christof, Demobranska cesta 7, I. nad. 13283

Krasna spalna garnitura
najmodernejše ročno delo na rumeno platno, se pocieni prodaja. Stari trg 19, I. nad. 13298

Razno pohištvo
in 1. pet, se po nizki ceni radi selitve prodaja. Naslov pove uprava "Jutra". 13292

Zlata ženska ura
lepoti prstan s briljanti, 2 moška dežna plašča in zimska suknja, se prodajo. — Naslov pove uprava "Jutra". 13298

Motorno kolo
najboljše znamke, 1700 ml, se prodaja. Ogleda se v garaži s. Florjanciča, Selemburgova ulica. 13302

Auto «Praga»
4tonski, s polnim gumijem, se prodaja. — Ogleda se pri Auto-Florjanciču, Ljubljana. 13359

Mlekarna Kos
v Mariboru, Jenkova ulica 6 pripravoda vedno sveže dobro mleko, liter po 14 kron. — Stalnim odjemalcem dobava zagotovljena. 13236

PERJE
od kokoši, puranov, gosi, rac se dobi vsako množino iz prve roke pri **E. VAJDA** izvoz perutnine, Čakovec, Medjimurje (Jugoslavija). Telefon 59, 4, 3.

2 pletilna stroj
Wademar, Wien št. 3, dolga 60cm, s vsemi deli in celna kompletarna, naročljiva izloma, sta napredaj za 2500 Din. Okrogli za 2000 "Miramat" št. 8 s vsemi deli, ceno 1750 Din. Oba stroja skoraj nova. — Prof. Miklošičeva ulica št. 6, I. nadst. 13227

Več gonilnih jermenov
male razbitih, prvovrstno blago, se prodajo. Naslov pove uprava "Jutra". 13208

Velika in mala kredenca
orehov les, poltrirano, novo, se prodajo. Natančneje pove Anton Priljan, splošno mitarstvo v Braslovcah. 13203

Za jedilnico
lepa oprava, se prodaja po nizki ceni, radi pomanjkanja prostora. Naslov pove uprava "Jutra". 13239

Farni stroj
1324 HP, lesen, v najboljšem stanju, brez kotla, se po ugodni ceni prodaja. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Farni stroj". 12318

Suha bukova drva
2000 m³ po dnevni ceni, kupim takoj. — Ponudbe na Oskrbništvo Brdo pri Kranju. 13345

Kopirna stiskalnica
(Kopierpresse), se kupi. — Ponudbe pod "Stiskalnica" na upravo "Jutra". 13207

Lepe svetiljke
petrolejske (Lustre), kupim vsake množino, Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Lustre". 13264

Pozor!
kupujem stare obleke, ževlje, pohištvo itd. — Pridem tudi na dom. Martin Dramo, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29. 13355

Hišo
zidano, obstoječo iz dveh sob in kuhinje, klet, poleg hiše biev in vrt, prodam. Ceno po dogovoru. — Pismene ponudbe na: Martja Bošnjak, Jesenice ob Savi, Dolensko. 13333

Hiša v sredini mesta
se kupi, ali zamena s vilo in gospodarskim poslopijem v Ljubljani. Ponudbe na upr. "Jutra" pod št. "Sredina mesta". 13298

Družinska hiša
popolnoma nova, s takojšnjo naseljivostjo s 600 m² zemljišča, se prodaja v bližini mesta. Več se pove pri g. Valentin Škander, pos. v Sp. Siki št. 20. 13136

Bukov gozd,
Napredaj je en stoječ bukov gozd, pol ure od postaje, ki meri približno 800 m² od 20 do 30 cm debeline, za ceno 300.000 K. — Vpraša se pri trgovcu R. Trapežar, Sevnica-Radna. 13357

Hiša
s prostim stanovanjem, se prodaja. Vrt in sadna drevja, velika njiva. Oddaljeno 20 minut od Maribora. Informacije: Jajko, Vobilo, Korotška cesta 17. 13238

Vila.
Radi odgovorjate na ugodno prodaja vila s 3 stanovanji in lepim vrtom 15 minut od slavnega polja. Prvo nadstropje takoj na razpoložljivo. Ponudbe pod "Odpotovanje" na upr. "Jutra". 13215

Lep gozd
ob večjem kraju in teletnici, se prodaja. Reflektanti naj se javijo pod št. "Les 20" na upravo "Jutra". 13210

Parcela
pod Tivolijem, se prodaja po 50 Din za 1 m². Ponudbe pod "Lepa lega" na upravištvu "Jutra". 13200

Hiša z vrtno v Kranju
se prodaja takoj za 125.000 Din. Natančneje pove Janez Bido v c, Kranj, Gorenjsko. 13234

Na stanovanje in hrano
se sprejmeta 2 gospoda takoj. Naslov pove uprava "Jutra". 13320

Prazna soba
v prvem nadstropju v sredini mesta, se odda takoj gospodini. Naslov pove upr. "Jutra". 13296

Prazno ali oprem. sobo
išče carinski uradnik, oženjen, brez otrok. Cenj. ponudbe pod št. "1. novembra 1923" na upr. "Jutra". 13230

Stanovanje
s zajetjem, išče visokošolec. Cenj. ponudbe pod "Visokošolec" na upravo "Jutra". 13305

Starejši dijak
se sprejmeta na brano in stanovanje. — Istotam se prodaja pletilni stroj 5/50. Naslov pove uprava "Jutra". 13306

4000 K nagrad
in lepo stanovanje 2 sobi s prilikami dobi, kdor preskrbi stanovanje s 3 ali 4 sobami. Ponudbe pod št. "V Ljubljani" na upravo "Jutra". 13309

Opremljeno sobo
išče mladen in soliden uradnik za 1. novembra 1923. Cenj. ponudbe pod "št. 34" na upravo "Jutra". 13315

Žel. uradnik
zame, išče s 1. novembrom opremljeno sobo s posebnim vzhodom. Ponudbe pod št. "Žel. uradnik" na upravo "Jutra". 13233

2 opremljeni sobi
oddana takoj gospodi, ki mi plača najemnine za celo leto naprej. Naslov pove uprava "Jutra". 13298

Stanovanje
2 sob, predelane in kuhinje, se proti plačilu za eno leto naprej odda. — Naslov pove uprava "Jutra". 13291

Neopremljeno sobo
ali dve sobi v mezaninu, 1826 distinguiran namest za takoj ali kasneje. Posebni vhod je postal. Nova hiša v sredini mesta ima prednost. V primeru konvencije primerna stanarina. Ponudbe na upr. "Jutra" pod "Udoben stan". 13506

Soba s kuhinjo
majhno in sračno, išče mladen brez otrok v Vodnškem okraju ali v sredini mesta, proti dobremu plačilu. Ponudbe pod "Sračna soba" na upravo "Jutra". 13372

Opremljeno sobo
s celo skrbno ali brez, 1826 gospodična za takoj ali s 1. novembrom. Ponudbe se pošiljajo na upravo "Jutra" pod "Cela oskrba". 13269

Gospodična
se sprejmeta na stanovanje. — Naslov pove uprava "Jutra". 13132

Eleg. opremljeno sobo
s posebnim vzhodom pri ugodni družini, išče mladen samostojen trgovec in veleposrednik. Dopislo pod št. "Manufaktura" na upravo "Jutra". 13256

Mesečno sobo
opremljeno, 1826 dispenent banke. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod značko "Soba 20". 13192

Elegantno stanovanje
sestojajo po možnosti iz dveh sob ali vsaj ene velike sobe, šče podjetnih, ki bi si to sam opremlili. Želi soupravo kopalnice. Pismene ponudbe s natančnim opisom stanovanja prešil na upravištvu "Jutra" pod št. "Svečoda". 13207

Veliki trgovski lokali
v trgu Slovenija, ob cesti in teletnici, pripravljati za vročo obrt, s skladiščem, napredaj. Naslov pove uprava "Jutra". 13214

Trgovina s špec. blagom
na prometnem kraju, Križki v Sloveniji, se trame v nejem. Pismene ponudbe pod "J. B." na upravo "Jutra". 13303

Čevljarji, pozor!
Predam čevljarstvo delavstvo s dvema strojema v sredini mesta Maribora. — Pojanca daje podružnica "Jutra" v Mariboru. 13210

Iščem kompanjona
za dobro vpeljano veletrgovino z debelimi pridelki, ki ima velik krog odjemalcev v tu- in inozemstvu. Potrebnih 500.000 Din. — Pismene ponudbe pod "Rentabil" na upr. "Jutra". 13304

Družabnika
s kapitalom od 150.000 Din se išče za vpeljano industrijsko podjetje. Ponudbe pod "Dobričano" na upravo "Jutra". 13216

Posojilo 15.000 Din
sujno išče posestnik in podjetnik proti dobrih obrestim. Jamči z vsim premoženjem in zastavi blaga. — Ponudbe na poštni predaj 102 Ljubljana, pod "Nujno posojilo". 13190

S kapitalom 50.000 Din
se sprejmeta izurjeno ter agilno družabnico ali družabnika v trgovino mešanega blaga na deželi. Ponudbe pod št. "Dobro promet" na upravo "Jutra". 13081

Znanja išče
z inteligentnim gospodom gospodična, stara 20 let. Ponudbe pod št. "Salostina" na upravo "Jutra". 13341

Samostojna dama
22 let stara, z dobro opremljenim domom, išče znanja z inteligentnim gospodom v starosti 32-45 let, v svrhu skupnih sprehodov. Ponudbe pod "Osauela" na upravo "Jutra". 13328

Gospodična šušnik-ova
se obvešča, da je vsakekor ona bila mišljena ter se naproša za (najprej) odgovor pod št. "Rastislav" na upravo "Jutra". 13370

V svrhu ženitve
želi znanja z boljšim gospodom gospodična srednje starosti, srednje višine postavbe, simpatična, s travsko nabrabo, z novo opravo. Pismene ponudbe na upravo "Jutra" pod "Jesen". 13326

Ločen mož
bivši posestnik, obrtnik, z tovrsto plačo in postojanjskim zaslužkom, išče pošteno, trdo delujočo gospodično k 3 otrokom, če mogoče s premoženjem, od 30-45 let, v svrhu takojšnje ženitve. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod št. "Poštenost...". 13013

Alasba
Dobro ohranjen klavir
ali pianino, se kupi. Ponudbe s opisom notranje konstrukcije, in izredno spretno upravištvu "Jutra" pod št. "Klavir". 13212

Konservatorist
želi privatno poučevati klavir (gro na dom). V njegovem stanovanju se prodaja kratak klavir za 7000 Din. Naslov pove uprava "Jutra". 13185

Glasovir ali pianino
iščem na posodo za nekoliko mesecev za učenje. Transport do stanovanja v Ljubljani plačam jaz. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod št. "Glasovir". 13173

Volnena zelena jopica
se je izgubila v sredo zvečer okoli 11. ure od Katoliške tiskarne do Ambroževega trga. Poštenega najditelja prošim, da je odda hradčevski vas št. 32. 13332

Otroka
vsake starosti, vzajem v sanelniško oskrbo. Naslov pove uprava "Jutra". 13308

Reflektor sa prizmama
jugoslav. patent št. 608, se prodaja, celoma se da izlociti za iskoristanje istega v naši kraljevini. Informacije daje: dr. Janjo Olig, advokat v Beogradu, Skopljanska ulica št. 3. 13348

Slike za legitimacije
kakor tudi vsa druga strokovna dela prevzema in izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hilsner, Ljubljana, Valvazov trg 7, nasproti Križanski cerkve. 229

Simon Klimanek
Ljubljana, Selemburgova ul. d. Vskakovno uniformno izdeluje proti naročilu. V zalogi so vse vojaške potrebščine, vojaško blago in spoletevne vrst. 214

Ribje olje
sajamčno pristano, najboljšo čerkevsko znamke dospelo. — Lekarna Bekardič, Karlovška cesta št. 2. — Direktni import iz Kristijanije! 11921

Solske potrebščine
po zahtevnih cenah priporoča M. Tičar, Ljubljana. 302

Danske modne plašče,
jope in kostime 20% popusta v konfekcijski trgovini s/17 Fran Lukič Ljubljana, Pred Škofijo 19.

Volna
za juniperje in obleke v najmodernejših barvah - 201 II Toni Jager-Berne Dvorni trg I.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja 115

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in raspečava na dobelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, žrni premog in brikete.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 15/II.

Samostojnega polirja

iščemo za takoj. „SLOGRAD“, d. d. Ljubljana. 5593

SIR

Grojarški, v hlebih 6 kg Trapistovski, "1" ponuja 5584

FR. OZOM,
mlekarna, Št. Jurij ob juž. zel.

Premog

iz rudnika Trbovlje

cement

stalno v zalogi pri **H. Petrič**
sedaj Gospodarska cesta 16 nasproti Kollzeju. 5107

Naročite, čitate in razširjate „JUTRO“!

Volna

za juniperje in obleke v najmodernejših barvah - 201 II Toni Jager-Berne Dvorni trg I.

Odda se več stanovanj v sredini Ljubljane

z vsemi prit'klinami in komfortom v novo zgrajeni moderni stavbi.

Ponudbe pod „KOMFORT“ na upravo „Jutra“.

Mojim cenjenim odjemalcem je gotovo še v dobrem spominu

„Plemenita kosa“

katero so letošnjo sezijo dobili od mene. Vljude naznanjam, da bom tudi prihodnjo sezijo oddajal „Plemenite kose“ v komisijo, ter prosim svoje cenjene odjemalce in druge interese, da mi takoj naznanijo približno množino in dolgot, koliko bi potrebovali, da bom mogel točno vsako množino postreči. — Za kvaliteto kosa se prevzame polna garancija in se vsaka kosa, ki bi ne odgovarjala zahtevam kmetovalca, zamenja za dobro. Priporočam se za obilen odjem

MIHAEL OMAHEN,
glavni zastopnik za Slovenijo, Višnja gora. 5586

TOVARNA KANDITOV

FR. ROZMAN

MARIBOR, Aleksandrova cesta 57

priporoča vse vrste bonbonov po najnižjih tovarniških cenah.

I Zahtevajte cenik! 181

Knjigovodja-korespondent ali poslovodja-blagajnik

s kavicjo išče mesta v Mariboru. Cenjene ponudbe pod „Stalno“ na upravo „Jutra“ v Ljubljani. 5575

Baterije

ter vžigalnike in kamenčke

3537

na drobno in na debelo najceneje pri tvrdki

IGN. VOK,

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Ceno se prodaja manjša vila

v Mariboru

3 minut od glavnega kolodvora, s tremi stanovanji, lepo zaprto verando, vrtom, vse v naj lepšem stanju. V hiši je vodovod in elektrika. Stanovanje kupcu takoj na razpolago. Naslov pove Podružnica „Jutra“, Maribor. 5566

Pralnica in likalnica KAROL HAMANN, LJUBLJANA

MESTNI TRG 8 (na dvorišču) SPREJEMA: 5469

MOŠKO DAMSKO DOMAČE HOTELSKO PERILO

ZASTORE BLUZE OBLEKE itd.